

Під прапором марксизму-ленінізму, під керівництвом Комуністичної партії—вперед до нових перемог у будівництві комунізму!

(Із Закликів ЦК КПРС до 1 Травня 1976 року).

Рік видання XVII

№ 51 (2155).

ЧЕТВЕР

29

КВІТНЯ

1976 р.

Ціна 2 коп.

ПРОЛЕТАРІЙСЬКА КРАЇНА, ЄДИНАТЕСЯ!

МОЛОДИЙ КОММУНІСТ

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ З 1939 РОКУ

ПРИЙШОВ НА ЗАВОД СПЕЦІАЛІСТ

Валентина Кравченко — робітниця Кіровоградської машинобудівної фабрики. Для Валентини стало обов'язковим правилом — щодня давати продукцію понад норму. В цьому їй допомагає особливе оволодіння своєю професією.

Фото І. КОРЗУНА.

На XXV з'їзді партії Генеральний секретар ЦК КПРС Л. І. Брежнев говорив: «Успіх науково-технічної революції, її благотворний вплив на економіку, на всі сторони життя суспільства не можуть бути забезпечені суспільними силами наукових працівників. Дедалі більшої ролі набуває залучення до цього історичного значення процесу всіх учасників суспільного виробництва, всіх ланок господарського механізму». Зрозуміло, скільки в цьому плані можуть зробити молоді спеціалісти, які тільки-но закінчили вузи і прийшли працювати на підприємства. Щоб з найбільшою віддачею почалося трудове життя кожного з них, у цьому зацікавлені всі самі, а найбільше — колектив, у якому починаються їхні перші кроки. Як важливо з цих перших кроків відчувати підтримку й турботу!

Уважно ставляться до молодих спеціалістів на нашому заводі. Бже під час проходження виробничої переддипломної практики майбутні інженери потрапляють у поле зору адміністрації, комітету комсомолу, спеціальної комісії по організації практики. З цього періоду починається для кожного зацікавлення спеціаліста призначення до загальної справи.

1972 року на нашому підприємстві створили раду молодих спеціалістів. Комітет комсомолу взяв під свій контроль діяльність цієї громадської організації. Напрям її роботи визначили конкретно і на тривалий час — сприяти поліпшенню виробничої діяльності молодих спеціалістів, добувати їхньої активної участі у впровадженні нової техніки і технології, підвищенні ефективності праці. Завдання, звичайно, не з легких, і вони вимагали творчого підходу до їх розв'язання, послідовності в

справах, до яких приступали. Про одну таку справу, точніше — її результати, слід розповісти детальніше.

При раді молодих спеціалістів понад рік тому створено ініціативну групу. Її підсумки її роботи вже слідчати, що слово і діло члени групи зуміли вдало поєднати. Ініціативна група організувала, зокрема, навчання молодих спеціалістів. Ставилася мета — якнайшвидше залучити педантичних випускників вузів до виробничої діяльності. Результатом відбудувати заняття конструктор Іван Васильков. Частіше від інших він виступав на науково-технічних конференціях молодих спеціалістів. І знання ці певною мірою його на відчужені стегну торгового пошуку. Молодий конструктор запропонував удосконалити ультразвукову лінію затримки кольорового телевізора. Комсомольсько-молодіжний колектив, у якому працює й Іван Васильков, розробив новітню таку лінію. За цей винахід уперше СКБ отримали японське свідоцтво. Сам Васильков з конструктора виріс до старшого інженера, нині він очолює ініціативну раду молодих спеціалістів.

Комітет комсомолу заводу дбає про те, щоб нові форми роботи з молоддю прижилися і в діяльності ради. Так у практику прийшло наставництво досвідчених спеціалістів. Понавчків, що тільки приходять зі студентської лави, закріплюють за висококваліфікованими інженерами з великим стажем роботи. У свого наставника кожен із них може дістати консультацію з усіх питань виробництва, а в разі потреби — й конкретну допомогу. Так, випускники минулого року Валентин Слюсарчук, Володимир Дубовик, Віталій Добрянський перші кроки на заводі робили під керівництвом свого наставника, начальника лабораторії Олександра Володимировича Найдюнова — хорошого спеціаліста, нагородженого торік знаком «Почесний радист СРСР». Поруч зі своєю

наставницею Галиною Федорівною Астаф'євою вже працює Станіслав Пужаловський «Учень» не посоромив «вчителя». С. Пужаловський подав цього року всім рап-пропозиції, з яких три вже впроваджені, лише за три місяці відібрав і запропонував для впровадження 12 науково-технічних досягнень. Нині 30 молодим спеціалістам допомагають своєю творчій «секретаркою» інженерної справи шість наставників.

Згідно з рішенням XXV з'їзду КПРС колектив нашого заводу планує в наступному п'ятиріччі значно поліпшити якість продукції. Процес поліпшення якості на нашому підприємстві повинен бути безперервним. А вже специфіка нашого продукту така: те, що сьогодні відповідає вимогам часу, завтра, дивись, застаріло, інше підприємство вже випускає ці ж вироби значно кращі. Щоб не бути пасивними спостерігачами такого процесу, молоді спеціалісти вирішили створити своє громадське конструкторське бюро. Паралельно з розробками телеапаратури, «сущим зверху», тобто плановими, на заводі конструкторське бюро працюватиме над позаплатоновими розробками, спрямованими на поліпшення технологічного процесу в цілому на заводі, на підвищення якості продукції і продуктивності праці. П'ятирічка з'явилася, а молоді спеціалісти живуть і мріють про справу, піднесені аж у 1981 рік. Це не обманка. Зараз громадське конструкторське бюро працює над створенням першої і стаціонарної телевізійної апаратури для Олімпіади-80.

З технічної точки зору загальний рівень інженерних розробок, а значить, і виробів заводу відповідає вимогам дня. Але радіосекторіка до того ж вимагає високого естетичного рівня. Адже це галузь, у якій найбільше здійснюється зв'язок «людина — прилад». Людям повинно бути зручно працювати за нашою апаратурою, де так багато «органів» управління, сигналів індикації, —

все не вимагає великої уваги і напруження. А ми хочемо, щоб людина не стомлювалася під час роботи, щоб діставала радість від неї.

На жаль, у нас на заводі немає спеціалістів-дизайнерів. А в інститутах програма з предмета естетичного оформлення виробів розрахована всього на три місяці. Молодим спеціалістам потім уже, на підприємствах, бракує знань з цього предмета при розробці конструкцій нових моделей. На гіршому досвіді відчували не й у нас у конструкторському бюро. Адже через не досить гарне оформлення нам довгий час ніяк не зареєструють у Державному комітеті в справах відкриттів і винаходів три виробу як промислові зразки. Проблема виховання власних дизайнерів залишається у нас однією з першочислих.

Рік 1976 на заводі оголосили роком активної участі молодих спеціалістів у науково-технічному прогресі. Попитом до цього стали перші збори молодих спеціалістів Кіровського району, скликані райкомом комсомолу на початку року. За чіткою програмою працює нині загальська рада молодих спеціалістів. Кожен молодий інженер, конструктор прагне зробити особистий внесок у виконання великих планів, накреслених XXV з'їздом КПРС. Своїми знаннями, енергією, ідеями підтримують вони сьогодні не закономірне бажання творити для загального успіху всього колективу підприємства.

В. ГРИГОР'ЄВ,
секретар комсомольського бюро СКБ Кіровоградського заводу радіовиробів.

В ЦЕХАХ—ДНІ КУЛЬТУРИ

«Гішени» XXV з'їзду КПРС виконаємо з честю! — під таким девізом пройшли Дні культури на Кіровоградському заводі тракторних гідроагрегатів.

Робітники цехів зустрілися з делегатом XXV з'їзду Компартії України, директором середньої школи № 13 Р. Л. Рябчуком.

У червоних кутках художня агібригада виступала з новою програмою — «Весняний камертон».

Для машинобудівників проведено бесіди по матеріалах XXV з'їзду КПРС, прочитано лекції з питань технічного прогресу.

Працівники бібліотеки зробили цікаві бібліографічні огляди літератури про В. І. Леніна, влаштували книжкові виставки.

Ті, хто працював у другій зміні, теж змогли посприяти учасників художньої самодіяльності заводу.

В. ТРИГУБОВА,
завідуюча культмасовим відділом Будинку культури імені Калініна.

НА ЗДОБУТТЯ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ПРЕМІЇ ІМЕНІ М. ОСТРОВСЬКОГО

«Юніст» в Португалії

РАДІСТЬ—ПОМІЧ У БОРОТЬБІ

Символом інтернаціональної єдності вітали португальці виступи наших юністів. Фото автора.

ПОРТУГАЛІЯ зустріла «Юніст» бентежно і неспокоем далекої країни, що стала на шлях побудови нового суспільства.

Нещодавно, вже після повернення самодіяльного народного ансамблю танцю на Батьківщину, там проголошено нову конституцію. Прийняття основного закону Португальської Республіки стало однією з найважливіших подій в історії

країни після 25 квітня 1974 року, коли було повалено фашистський режим.

Перед від'їздом згадувалися виступи на острові у Середземному морі, дні військового путчу в липні 1974 року. «Юніст» зберегла в пам'яті слова з тексту вручених кожному учасникові посвідки почесних грамот ЦК ВЛКСМ: «За мужність, стійкість і витримку, виявлені в період подій на Кіпрі».

Це ж тоді, коли учасники танцювального ансамблю залишилися у готелі «Ксенія» без крихти чогось їстівного, члени прогресивної організації молоді Кіпру зуміли в шалі збройної кологнечі передати для «Юніст» дев'ять хлібин...

Португалія стала дев'ятою країною зарубіжних гастролей. Тому й згадали учасники ансамблю про ті дев'ять хлібин, що були на Кіпрі відчутною і, головне, вчасною підтримкою для «Юніст», а нині вже набули символічного змісту. Адже глибинна суть, яка охоплює всі зарубіжні гастролі самодіяльного народного ансамблю танцю, висвітлює критерії, далеко ширші, важливіші від суто мистецьких оцінок.

Додому, на Батьківщину, поверталися у збудженому, радісному передчутті скорі зустрічі з радянською землею, столицею, з рідними і друзями, котрі, як і

Див. 4-у стор.

„ПРОЖЕКТОРИСТИ“ НЕСУТЬ ДОЗОР КОМСОМОЛЬСЬКИЙ

співорінка
обласного штабу
„комсомольського
прожектора“
винцук 8

ІДЕ ЧЕР-
ГОВЕ ЗА-
НІЯТІ НА-
ЧАЛЬНИК І В
РАЙОНІ І Х
ТА МІСЬКІХ
ШТАБІВ «КП»
ОБЛАСТІ.
Фото
Ю. ЛІВАШ-
НИКОВА.

Н ІНІШНЯ, десята п'ятірка, як і попередня, характерна великою кількістю новобудов. Будівельникам країни до 1980 року належить здати в експлуатацію лише житлової площі 550 мільйонів квадратних метрів. На XXV з'їзді партії Генеральний секретар ЦК КПРС Л. І. Брежнєв сказав: «Ми будемо суворо вимагати від проектувальників і будівельників поліпшувати планування квартир, будувати добротно, якісно, красиво». На виконання цих важливих і відповідальних завдань повинні спрямувати свою роботу комсомольські організації, загони «Комсомольського прожектора».

Тож із порядку денного — рейд на будівельні об'єкти області. Під час рейду дозорці повинні в першу чергу звернути увагу

на підготовку фронту робіт, забезпеченість робітників будівельними матеріалами, виявити причини простоїв, зробити аналіз втрат робочого часу через неправильну організацію праці.

МАРШРУТ— НА БУДОВУ!

РЕКОМЕНДАЦІЇ ОБЛАСНОГО
ШТАБУ «КП»
ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ РЕЙДУ
НА БУДОВАХ ОБЛАСТІ

Для більш глибоких висновків члени рейдової бригади мають перевірити ступінь механізації трудомістких процесів, особливу увагу звернути на механізацію земляних робіт, визначити співвідношення робіт, виконаних з допомогою машин і вручну.

Втрати робочого часу на будівництві поки що залишаються значними. Учасники рейду

зобов'язані проаналізувати передусім ті втрати, що виникли з причин прогулів, хвороб, травматизму, відпусток з дозволу адміністрації.

Не секрет, на деяких об'єктах допускають нічим не виправдані втрати будівельних матеріалів. «Прожектористам» слід звернути увагу на причини цих втрат: транспортування матеріалів, місця і якість їх зберігання.

Після проведення рейду «прожектористи» повинні не тільки зафіксувати недоліки, а й дати свої рекомендації, зауваження, активно сприяти усуненню виявлених недоліків. Результати рейду, безумовно, допоможуть зробити вагомий внесок у підвищення ефективності і якості будівельних робіт, прискорення темпів будівництва.

Штрихи до портрета сучасника

НА ВІСТРІ ПРОМЕНЯ ТВОГО...

— А ЛЮДІ? Ігор? Це я, Олег Сулименко. Планую сьогодні рейд по втраті робочого часу. Допоможіть?
— Безумовно. На коли призначили?
— Та прямо зараз.
— Оперативно.
— А чого зовікатиме?

На Олега це схоже. Начальник штабу «КП» обласного цеху сірого чавуну, член заводського штабу «Комсомольського прожектора», він якраз до пари ватажкові заводських дозорців Ігорю Грабко. Людина, яка так мало має вільного часу і так багато — громадських доручень. Член бюро заводської групи народного контролю (завідуючий сектором по боротьбі з втратами робочого часу), заступник начальника міського штабу «КП», член обласного штабу «КП», інспектор міського комітету народного контролю і т. д. Але на першому місці — робота з 273 комсомольськими «прожектористами» «Червоної зірки». Головне в їхній діяльності, визначає Ігор Грабко, це — оперативність.

Високопродуктивний на зріст, темноволосий, з підкріпленою добродушною усмішкою, він мало чим зовні схожий на начальника бойового органу комсомольського контролю. Проте ось уже шестий рік заводський штаб «КП» під началом І. Грабко влучає своїми дошкульними пострілами у прогульників і бракоробів, п'яниць і розкрадачів соціалістичної власності.

Заводський «КП» — не ефектна стіпінка з перемальованими з «Перця» карикатурами і неграмотними віршами початкуючих гумористів. Ні, комсомольські «прожектористи» пішли іншим шляхом. Вони свої заступництва ілюструють фотографіями, зробленими безпосередньо в цехах і на ділянках підприємства. І тут уже багато слів не треба. Адже факти говорять найкраще самі за себе.

Фотогазету оформляє сам начальник заводського штабу «КП» Ігор Грабко. Він — майстер цієї справи. Ігор чудово володіє і фотооб'єктивом, і пензлем, і пером та гострим словом.

Про популярність випусків стіпінки

заводського «КП» свідчить хоч би те, що до Ігоря Грабко (а його на заводі знає майже кожен) безпосередньо звертаються зі скаргами і пропозиціями не тільки молоді, а й літні червонозорники.

Пригадується такий випадок. Якось у заводський штаб «КП» звернувся робітник автотранспортного цеху:

— Ігоре, потрібна твоя поміч.

— А в чому річ?

— Ось уже протягом трьох місяців з пошкодженої труби парового опалення проривається гаряча вода і пара, — пояснює літній воїдя, — обдасили укіс при в'їзді до наших сусідів — робітників цеху металевих виробів, і потім — у морозну погоду тут стоїть прямо-таки лондонський туман.

— Чому ж ви раніше про це не казали?

— Та думали, що наше начальство щось зробить... То як, «спостигли» назв?

— Не турбуйтеся, буде все гаразд.

А буквально наступного дня робітничий енергоцеху полагодили пошкоджену водогін.

Основа роботи «прожектористів» — рейди. Заплановані, а часом і стихійні, викликані сигналами цехових постів

ГОСТРИЙ СИГНАЛ

ЧОМУ ТРАКТОР СТРИБАС?

До Березівської майстерні Устиківського районного об'єднання «Сільгосптехніка» механізатори колгоспу імені Боженка Кіровоградського району надіслали шість листів, двадцять два рази телефонували туди, а у відповідь чули одне: «Почкайте ще тиждень».

Чекали хлібороби відтоді, як у травні минулого року відправили трактор Т-54С на капітальний ремонт, максимальний строк якого, до речі, — сорок днів. Уже скопили та обмолотили зернові, вже й пізні культури зібрати і зяб підняти, а з

майстерні ніяких повідомлень. Механізатори чекали аж до 19 лютого. Нарешті доставили трактор до обмінного пункту. Але радість представників колгоспу була передчасною: трактор пересувався стрибкоподібно, комісія виявила в ньому 11 серйозних несправностей. Ре-монтирники віддали машину знову майстерні, а 21 квітня доставили трактор обмінний пункт Кіровоградського районного об'єднання «Сільгосптехніка», до колгоспу. Зрадливі хлібороби. Завели дагуні, трактор рухався стрибкоподібно.

Перевірили — цього разу було 19 несправностей.

Довелося знову звертатися до керівників об'єднання «Сільгосптехніка», просити представників майстерні забрати і відремонтувати Т-54С як слід. Залишається невідомим, скільки разів ще виїждимуть трактор. Це можуть відрізнити члени штабу «КП» Устиківського районного об'єднання «Сільгосптехніка» та Устиківського районного штабу «Комсомольського прожектора».

М. ФОМУЛЯЄВ,
старший інспектор обласного управління сільського господарства.

ДОСВІД І ВИМОГИ ДНЯ

Наш районний штаб «Комсомольського прожектора» регулярно проводить рейди і перевірки. Протягом минулого року їх відбулося сімнадцять. У результаті виявили серйозні недоліки в роботі окремих господарських ланок, жилих профілактичних заходів, які дали змогу запобігти втратам на виробництві. Рейди влаштовуємо разом зі спеціалістами районного управління сільського господарства, членами районного комітету народного контролю.

Найбільш характерним недоліком, як виявили «прожектористи», є недбалість ремонт сільськогосподарської техніки. В колгоспі імені Карла Маркса учасники рейду встановили, що на сівалках неправильно встановлено зерновідбійники, на штативах відсутні або поламані пружини. У другій і третій бригадах на сівалках не було пристроїв для внесення добрив. Після втручання членів рейдової бригади недоліки швидко усунули.

Після кожного рейду штаб «Комсомольського прожектора» особливу увагу приділяє на місцях — у колгоспах, радгоспах, на підприємствах. Узяти для прикладу штаб «КП» радгоспу імені Карла Маркса. Своєю роботою «прожектористи» тут зосередили на проведенні рейдів-перевірок безпосередньо на виробничих ділянках. Разом з головою робітничого комітету, завідувачами кадрами і представником місцевого профспілки перевіряють санітарний стан їдалень, гуртожитків, а також тваринницьких ферм. Як результат — відразу ж виявляються листівки «КП».

Критика ледарів, порушників громадського порядку у вікні «Прожектора» має не лише морально-виховне значення. Часто порушники, які потрапили під вістрі сатири, приходять у комітет до «прожектористів», і позитивно. Гострі віршовані критика запам'ятовується. Ніколи навіть від серйозних почуєш цитування тих рядків.

З 20 листопада 1975 року по 29 січня цього року проходив республиканський рейд «Комсомольського прожектора» по збиранню і раціональному використанню кормів на тваринницьких фермах. Райком комсомолу довідав відомості всіх секретарів комсомольських організацій, начальників штабів «КП» про завдання цієї важливої кампанії. Відразу ж в колгоспах «Родина», «Зоря комунізму», імені Горького було проведено рейди. Вони показали: дисципліна на фермах задовільна, санітарний стан приміщень хороший. А ось на фермі другої бригади колгоспу імені Фрунзе, як показав рейд «КП», не підготували до зими приміщення, де були негослі, не створили кормодворника, не завели вугілля і дрова для опалення. Скороти не по-господарському ставились до зберігання союми, розкидали її на шляху вісім місяців скиртування до ферм.

Комсомольські дозорці всі серйозні недоліки вносили на розгляд правління колгоспу, ці недоліки вже усунуто, вони не повторюються більше. Правління колгоспу оголосило секретареві комсомольської організації і начальникові штабу «КП» подяку за проведену роботу.

Під постійним контролем районного штабу «КП» перебувають гуртожитки. Побут і вільний час молоді — комсомольська турбота. Позитивні наслідки мав рейд у гуртожитку цукрового заводу вимку. Комітет комсомолу підприємства зробив правильні висновки з критичних зауважень районного штабу «КП». Нині при гуртожитку заводу діє рада, систематично проводять вечори, зустрічі, читають лекції. Мешканці гуртожитку навчаються в гуртках комсомольської політосвіти, у вечірній школі.

Для прикладу можна навести й рейд «Комсомольського прожектора» колгоспу «Родина» (начальник штабу В. Сахно). Дозорці подікавалися, як відвідують заняття 40 хліборобів колгоспу, і виявили несподівану картину. Майже половина учнів не відвідували заняття. Триєсний сигнал примусив задуматись і партком, і комітет комсомолу: зробили все необхідне, щоб юнаки могли регулярно приїждати до школи на заняття. Як пояснили на час бесід з прогульниками, серйозних причин роботи пропуски ні у кого з них не було.

Є золоте правило у «прожектористів»: не тільки виявляти недоліки і порушення, а й перш за все, усувати їх, запобігати їм. Практика засвідчує: добре йдуть діла там, де «прожектористи» планують роботу на перспективу і на конкретні строки.

Нинішня п'ятірка — п'ятірка ефективності і якості — неслучайно «прожектористами» нашого району ставлять завдання вдосконалювати форми і методи роботи. Досвід, набутий у минулому, допоможе нам успішно виконувати цю вимогу дня.

В. БОРКУТА,
голова Долинського районного штабу «Комсомольського прожектора».

збільшення в запас, коли вчорашній воїн повернувся знову на свій рідний завод. Де спершу працював наладчиком у навчально-виробничому цеху.

— Ігоре, є одна розмова. — Голова заводської групи народного контролю Анатолій Олександрович Гончаренко затримується тютюновим димом і продовжує: — Ти дуже зайнятий?

— Як завжди. Але для вас — ні.

— Та не в мені справа. Треба платувати рейд по культурі виробництва. Окремі ділянки заводської території намагаються захарачити. Особливо зверни увагу на проїзд на rampу номер один.

— Зрозуміло. На коли планується рейд?

— Чим скоріше, тим краще.

— Отже — сьогодні...

І він устигає разом з членами рейдової бригади побувати в ковальсько-пресовому цеху і ливарному цеху кового чавуну, в корпусі № 90 і на заводській рамні № 1. І цього ж дня, залагодивши у своїй тісній, незручній фотолaboratorії, він уже проявляє знімки для чергового випуску фотогазети.

А вранці йому подзвонили начальник штабу «КП» інструментального цеху Віктор Косовров і каже:

— Привіт, начальнику! На вістрі променя твого «КП» знову напикалась дещина. Як ти все астигаєш?

— Бо пратику астигає. Оце і аси премудрість, — відповість йому Грабко і допівнить: — Це — потрібна наука, старий...

Доволюючи портрет начальника штабу «Комсомольського прожектора» заводу «Червона зірка» Ігоря Грабко, а не може умовити й про те, що його нагородили Почесною грамотою ЦК ВЛКСМ. Почесною грамотою Комітету народного контролю УРСР, знаком ЦК ВЛКСМ «За активну роботу в комсомолі».

В. ГОНЧАРЕНКО.

М. Кіровоград.
На фото: Ігор ГРАБКО та випуском стіпінки «КП».

Фото В. БАЛАНОВА.

ВІЗЬМИ В ЖИТТІ ЗА ПРИКЛАД КОМУНІСТА

НАРИС

(Продовження. Поч. в номері за 27 квітня ц. р.)

Трохи відлягло у директора від серця тоді, коли одержав з міліції листа з проханням відзначити шофера Бахтіярова за мужній вчинок при запобіганні аварії. Ні, відлягло — не те визначення. Бо ходив Фатов, як на світ народився. І все поривався розшукати Кузьму Нікітіна, продовжити давню розмову.

А минулого тижня, виявляється, івав Бахтіярова центральною вулицею, готувався після моста через Ігул повертати біля обласного суду до пивзаводу, як побачив, що згори на червоний світлофор і на багатому автомобілі котиться важкий грузовик з причепом. У кабіні — пусто, а кузов з причепом — як горя, вантажений сосновим лісом-кругляком. А внизу, перед мостом, крім десятка автомашин, — тролейбус, два автобуси, сила-силенна пасажирів на зупинці біля спортивної школи. Застопорив Льюшка «Волгу», перескочив через вулицю, на ходу сбрикнув у кабінку грузовика і тихо, на першій швидкості і на гальмах спустив грузовик вниз, повернувшись праворуч і, від'їхавши за всіма правилами від перехрестя, зупинився на вулиці.

Чого ж зразу не розказав? — питає Фатов після розмови.

— А про що розказувати? — стелу плечима Льюшка. — Сьогодні його виручить, завтра — він мене. Діло житейське. Шофер з грузовика не наш, міжколгоспбудівський. Хлопець, наче, не промах, а так подуюному все у нього сталося. Хіба ж міг він подумати, що підведе ручне гальмо, коли ставив машину на паркову, біля теці?

— Біля якої теці? — заві Фатов брови.

— Біля тієї, що напроти школи шоферів, — уточнює Льюшка. — Чайна чи чебуречна раніше була, хто його зна. Оце недавно нову віткусю почепили — кафе-бар. А наші хлопці здавна називають ту закусоchnу тецією. Яка не є, а коли б не зайшов після роботи, до грамів і зайти чим знайдеться. Отож хлопці поставили машину з лісом біля «теці», а самі зайшли перекусити. І хіба їм вина, що грузовик не встояв, зірвався з гальма?..

— Та не про них мова, — різко обірвав Фатов пояснення. — Чого не розказав про свій вчинок? — Моє вини тут не було ніякої, — за звичкою виправдовувався Льюшка. — Йти повинні було нічого. Хоча, якщо прихильно розсудити, то могли б ви мене на три місяці в слюсарі перевести з-за цього випадку. Я ж сам розумію, що там під горою, згідно з правилами і знаками не має права зупинятися та ще залишати в таксі бездоглядних пасажирів.

— А все ж зупинився? — Як же не зупинитися, коли та машина вже набирала з гори швидкості? Пропустиш момент, — і вже не переймеш її, вріжеться в машини, і в людей. Як же було не зупинитися?

— Ну, йди працюй, — випровадив тоді стримано Льюшка з кабінету. Не похвалив, не сказав у голос: «Молодець!»

Днів зо три радився з Кузьмою: писати наказ для відзначення вчинку Бахтіярова чи зачекати? Поки торгувалися, з міліції надійшов лист іншого характеру, після якого Фатов оперше викликали прямо на роботу медичну допомогу. Але то-

ді відпустило швидко, за якусь годину вже дикав спокійно, легко. Додому з роботи так і не пішов, як не напоялися всі. Чекав до самого вечора, поки диспетчер не доставить йому після зміни Бахтіярова. Не дівдався. Хтозна, коли той встиг поставити свою «Волгу» і непомітно чкурнути з таксопарку. І ніхто не встежив, коли здівів. Наколобродив, а замість чесної відповіді — в куці.

— Знайди мені його завтра зранку і достав у кабінет хоч би і зв'язним, — попросив Фатов пізно ввечері диспетчера.

Та на завтра була велика нагода в автоуправлінні, де із Степана Ананійовича й самого багату за що питали. А на третій день випала неділя — законний вихідний день і для директора Фатова і для шофера Бахтіярова.

І все ж у неділю вони зустрілися. Із самого ранку Олександр Андріанович, дружина Фатова, слухала його нездоволені роздуми, просила не брати близько до своєї останнього листа з міліції з описом Льюшчиного порушення, а після обіду напоялися йти на прогулянку в парк, до річки і, хоч-не-хоч, уговорили на вечір піти в театр.

Сидіти їм пришло поруч. У Фатових сиділо й востаннє місце в десятому ряду, в Бахтіярових — шосте й сьоме в десятому. Ні Степан Ананійович, ні Льюшка такого сусіда на виставі не чекали. По тому, як зникли веселі іскринки в очах Льюшки, як за тиземним «добридень» він поспішно нахилився близько до Поліни, захопившись активно щось розповідати їй, старий помітив не що інше, як боягузливий відступ, ухилання від ділової розмови. Третього, як осяк. А що, як в поклону заради тебе і тут, приїжд, скажу все, що знаю, що думаю про тебе? Не як про людину? Не як про батька чужого? А як про делюважного шуткаря з трьома тіними. І яка з тих тіней від тебе справляного, що не розібрали.

Олександра Андріановича дегенко штовхнула Фатова під лікоть, перервавши його суперечливі думки. І ледь помітно показала поглядом на дружину Бахтіярова, на чоловіка із сусідніх рядів, які не дуже то й раздвома позирали на цю молодшу гарну жінку, на справжню диво з очима сонця і місяця. І в сльозному прищурі очей, в широкую розквіт брів, і в усміху її добродушного прощання обличчя щось було таке величне й горде, що назіг і його, невідданилого на сентименти Фатова, брав бенкетний і незрозуміло щемний перепах. І відля від цієї жінки такою дивовижною чистотою, таким племінним щастям, що Фатов відчував, як вичає в його душі заїсть.

Оглядівшись довкола — добрах піларгера чоловіків дивилися на Льюшину Поліну. Усміхнувся хитрую: таку побачивши, свою Ону на сторону.

Вже під час антракту, коли зійшли в буфет по мінеральну, дружина знову торкнула Фатова за лікоть. У довгий, але швидкий черзі чемно, якось навіть урочисто святково, не востукавшись і не кричалися, стояв Льюшка. Збоку притримувалася за його лізу, зігнути в лікті руку Поліни. Поруч дівчат в куценних спідничках і місцевих поважних модниць, дам у довгих вечірніх платтях з надто сміливими декольте звернуто і з аристократичними розрізами низу, її сукня з простенькою вишивкою заповночче, звичайно ж, погоди не робила й уваги не могла привернути. Та хтозна, що за магічна сила була в усіх її стрункій поставі, що в черзі знову всі задивлялися на неї. У чому ж та невідомостна збаз? В плечах, на яких навіть білий пухнастий палатин лежав цютливо? Чи, може, в легких плавних рухах рук? Дивлячись на її руки, Фатов починав розуміти, чому в багатьох казках люди вважали, що руки у них були колись крилами.

— Кім вона працює? — спитала Олександра Андріанівна.

— Медсестрою, здається. Не міністром, звичайно, — відповів Фатов. — Вибач, я на хвилинку, поговорити треба.

І попростував до Бахтіярова. Той відразу помітив, що зустрічі впритул і розмови не уникнути. Шарпнувся було й собі вийти з черги, залишити на своєму місці Поліну, та вона тримала за лікоть міцно.

І тоді Льюшка подивився на Фатова. Жодного слова не сказав у голос. Але в очах тих прочитав такий відчай, таке гаряче благання не підходити, не заводити розмови в її присутності, що на почути тієї німої пристрасної молитви не міг. І хоча Фатов повернувся в чергу на своє місце і стояв непорушно, Льюшка ще довго насторожено позирав у його бік і стояв наполохано, неспавнено.

Так і не поговорили вони в театрі. Поклів його Фатов. Пізніше й картас себе за ту розчуленість, доклав висновок, що м'якотіла чужиність у наш час не що інше, як сива старосвітська дама, пережиток минулого.

— А чи треба людей жаліти? — допитувався спочатку сам у себе, а тоді припірав до стінки Кузьму Нікітіна. — Може, ця жалість людям тільки на шкоду?

Найбільше любив Фатов розмірковувати про людей, про людські стосунки. За це його не тільки в таксопарку, а й навіть дома, в сім'ї, дружина і дорослі діти прозивають філософом. Хай собі кажуть що завгодно. Хай точать пересуди, а факт залишається фактом: людиною — істотою, ще далеко не пізнаною до краю.

Людина не рукавиця. Її не вивернеш, щоб побачити душу із середини. А ззовні — з виду, з балачок та навіть з діла буденного поки розгледити, зв'язавши, хто є хто, то чимало часу спливає. Буває, поки дійдеш висновку, то й самої людини не стане.

Буває, жив поруч тебе чоловік, ходив у такому собі поношеному піджаку на роботу, курив не «Золоте руно», а недорогі цигарки «Север» і позичав, недотягнувши до полочки, трояк чи п'ятірку. Жив непомітно, якби не сказати збоку — сіро. Вже по смерті його на роботу прийшов той несподіваний лист від генерального конструктора. В листі — подяка за надіслані креслення, в кінці — коротка приписка від руки: «Ваше рішення — досить оригінальне. Те, над чим працював наш основний відділ кілька років, Ви вмістили на одному аркуші ватману. Запрошую на заключні випробування».

Спізнився лист. Спізнилися й люди — сусіди і колеги. Якби ж знав, можна було б за життя ближче стати, породичатися якимсь робом. Хіба вгадаєш? Мудрість, братко, часто ходить, убравшись у сирячину, і не скликає цікавих на роздоріжжі. Якби ж знав...

Ні, що не кажи, а чужа душа — сутинки. І ще не придумано такого рентгену, яким би можна було прозвіти душу людську, виявити світлі й темні плями в її думках і сподіваннях. Складна людина, ще й яка складна! Здавалося б, один день учить другий, здавалося б, з часом стаємо більше розумітися і в речах і в людях. У речах, може, й так. А в людях — ні. Бо з часом люди здаються Фатову не простішими, а складнішими.

Набагато простіше йому керувалося на базі вантажних автомашин. Ні, на вантажних за рулем теж не ангели. І там траплялися у хлопців «лізів» рейси, і там доводилося перекладати пешою класних шоферів у слюсарі-ремонтники чи й зовсім впровадити за ворота. У відставному командира танкової роти, генерального директора виробничого об'єднання вантажного автотранспорту № 10661 Фатова порядки були суворі. Тільки ніхто з хлопців генеральним директором чи начальником його не називав. Називали всі — батею. Тільки були вони всі для нього попри окремі неполадки ріднішими, ближчими. Яксь відвертіші були шофери вантажних автомашин від оцих інтелігентних, при галстуках, і на вигляд вічливих, занадто поштивих таксистів.

Про те, що в таксопарку буде важче, знав ще тоді, коли почали сватати в міськомі партії на нову посаду. Занедбана трудова дисципліна. План хронічно не виконується. Машини несправні. Водії таксі перетворилися в шкурдерів. В усі інстанції на роботу таксопарку надходять десятки скарг. Міськом посилає на зміцнення... Покладаємо надії... Допоможемо. І все інше, що кажуть у подібних випадках.

(Закінчення на 4-й стор.)

Маршал Радянського Союзу Андрій Антонович ГРЕЧКО

26 квітня 1976 року на 73-му році життя раптово помер член Політбюро ЦК КПРС, депутат Верховної Ради СРСР, дійсний Герой Радянського Союзу, міністр оборони СРСР, Маршал Радянського Союзу Гречко Андрій Антонович.

В особі А. А. Гречка радянський народ, воїни армії і флоту втратили винятково діяча Комуністичної партії і Радянської держави, одного з активних будівників Збройних Сил СРСР, видатного радянського полководця, прославленого героя Великої Вітчизняної війни, який присвятив усе своє життя справі зміцнення оборонної могутності і захисту соціалістичної держави, вірного сила Комуністичної партії, членом якої він був з 1929 року.

А. А. Гречко народився в 1903 році в селі Голодаєвка (нині Куйбишев) Ростовської області в сім'ї селянина. Шістьнадцятирічним юнаком добровільно вступив у Червону армію і мужньо бився з ворогами Радянської влади. Відтоді його життя нерозривно зв'язано із Збройними Силами Радянської держави, в рядях яких він пройшов славісний бойовий шлях від червоноармійця до Маршала Радянського Союзу.

Після громадянської війни А. А. Гречко був направлений на курси червоних командирів. Після закінчення курсів він продовжив службу на різних командних посадах. У 1935 році успішно закінчив військово-академію імені М. В. Фрунзе, а в 1941 році — військово-академію Генерального штабу.

У Велику Вітчизняну війну А. А. Гречко вступає особливо підготовленим командиром, який має глибокі знання військової справи. Спочатку він командував кавалерійською дивізією і корпусом. У квітні 1942 року був призначений командуючим армією. З особливою силою розкрилися вдатні організаційські здібності і полководчий талант А. А. Гречка в героїчній битві за Кавказ. Керувані ним війська виявили стійкість і мужність, завдавши нищівних ударів по ворогу.

Дальший бойовий шлях А. А. Гречка безпосередньо зв'язаний з наступальними діями радянських військ на Україні і за межами нашої країни.

Будучи заступником командуючого 1-м Українським фронтом, він брав активну участь у визволенні Києва. В грудні 1943 року А. А. Гречко вступив у командування 1-ю гвардійською армією, яку очолював до кінця війни. Якраз в той період його полководчої діяльності зв'язані з бойовими діями армії в битвах на Правобережній Україні, при штурмі Карпат, визволенні Польщі і Чехословаччини. В усіх операціях, якими керував А. А. Гречко, неможливо виявлялися сміливість його задумів, непохитна воля до їх здійснення, особиста коробрість.

У післявоєнний час А. А. Гречко займав ряд відповідальних постів у Радянських Збройних Силах, був командуючим військами Київського військового округу, головнокомандуючим групою радянських військ у Німеччині, головнокомандуючим сухопутними військами, головнокомандуючим Об'єднаними збройними силами країн — учасниць Варшавського договору і першим заступником міністра оборони СРСР. У квітні 1967 року він був призначений міністром оборони СРСР і до кінця свого життя перебував на цьому відповідальному державному посту.

А. А. Гречко твердо і вірно продовжував у життя ліній партії по неухильному зміцненню оборонної могутності Радянської держави. Він вніс великий вклад у адсорганізаційні організації і озброєння армії і флоту, в навчання і виховання особового складу, в розвиток радянської воєнно-теоретичної думки. Він виявляв безупинну турботу про зміцнення бойової спідружності Радянських Збройних Сил з арміями братніх соціалістичних країн.

Маршала Радянського Союзу А. А. Гречка відзначали високі партійні якості, вимогливість і принципильність, чуйність і піклування про людей. Беззавітним і самовідданим служінням нації Батьківщини, справі Комуністичної партії він здобув глибоку повагу трудящих воїнів Збройних Сил.

А. А. Гречко брав активну участь у партійному і громадському політичному житті. Він був делегатом ряду партійних з'їздів, не раз обирався до складу ЦК КПРС. З квітня 1973 року А. А. Гречко — член Політбюро ЦК КПРС. Він був депутатом Верховної Ради СРСР, починаючи з 2-го скликання. За вдатні заслуги перед Батьківщиною А. А. Гречку дівні присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Він лауреатом іншого ордену Леніна, трьох орденів Червоного Прапора, двох орденів Суворова I ступеня, двох орденів Кутузова I ступеня, ордену Богдана Хмельницького I ступеня, ордену Суворова II ступеня і чотирьох. Заслуги А. А. Гречка відзначені також багатьма орденами і медалями соціалістичних та інших держав.

Сейчас пам'ять про Андрія Антоновича Гречка, нашого бойового друга і товариша, вірного сина Комуністичної партії і радянського народу, полюб'яного патріота соціалістичної Батьківщини, назавжди збережеться в наших серцях.

Л. І. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, О. М. Косігін, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаєв, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, М. В. Підгорний, Г. В. Романов, М. А. Суслів, Д. Ф. Устинов, В. В. Щербинський, Г. А. Алієв, П. Н. Демічез, П. М. Маширов, Б. М. Пономаров, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, І. В. Капітонов, В. І. Долгих, К. Ф. Катусев, М. В. Зиямуні, К. У. Черненко, Г. Ф. Сизов, Л. В. Смирнов, І. Г. Якубовський, В. Г. Куликов, О. О. Єпішев, Б. О. Афанасьєв, П. П. Бугаєв, П. В. Дементьев, С. О. Зверев, Ю. П. Славський, М. О. Шолохов, С. Л. Соколов, В. Ф. Толубко, І. Г. Павловський, П. Ф. Багичський, П. С. Кутахов, С. Г. Горшков, К. С. Москаленко, С. К. Куркоткін, М. П. Георгадзе, М. І. Савіткін, М. В. Огарков, М. М. Алексєєв, О. Т. Алтунін, А. В. Геловані, І. Х. Баграмян, О. М. Василевський, П. К. Комовані, В. І. Чуйков, І. П. Бондаренко, І. М. Шкадов, М. М. Козлов, Г. В. Средин, Є. П. Івановський, В. Л. Говоров, А. І. Грібков, І. М. Третяк, В. І. Петров, І. О. Герасимов, О. М. Майоров, В. І. Вареников, І. М. Волошин, Д. І. Лятовцев, П. В. Мельников, С. Ю. Белоножко, М. Г. Лященко, П. О. Белік, М. К. Сильченко, М. Г. Хомуло, Ф. П. Кривда, О. Ф. Куліша, І. І. Тетішев, П. Г. Лушев, Б. В. Бочков, А. У. Константинов, А. М. Косов, Г. М. Єгоров, В. П. Маслов, М. І. Хозрін, П. І. Батов, П. І. Єфімов,

